

Jelle Van Riet en Helmut Lotti in Burundi, tussen hoop en wanhoop

‘Vier miljoen baby’s redden, dat moet lukken’

Unicef-ambassadeur Helmut Lotti ging onlangs op missie naar Burundi. Waren ook present: de directeur en de persverantwoordelijke van Unicef België en ondergetekende, ‘het lief van’. ‘Wat kan ik meer doen voor Unicef dan getuigen van wat ik hier heb gezien?’

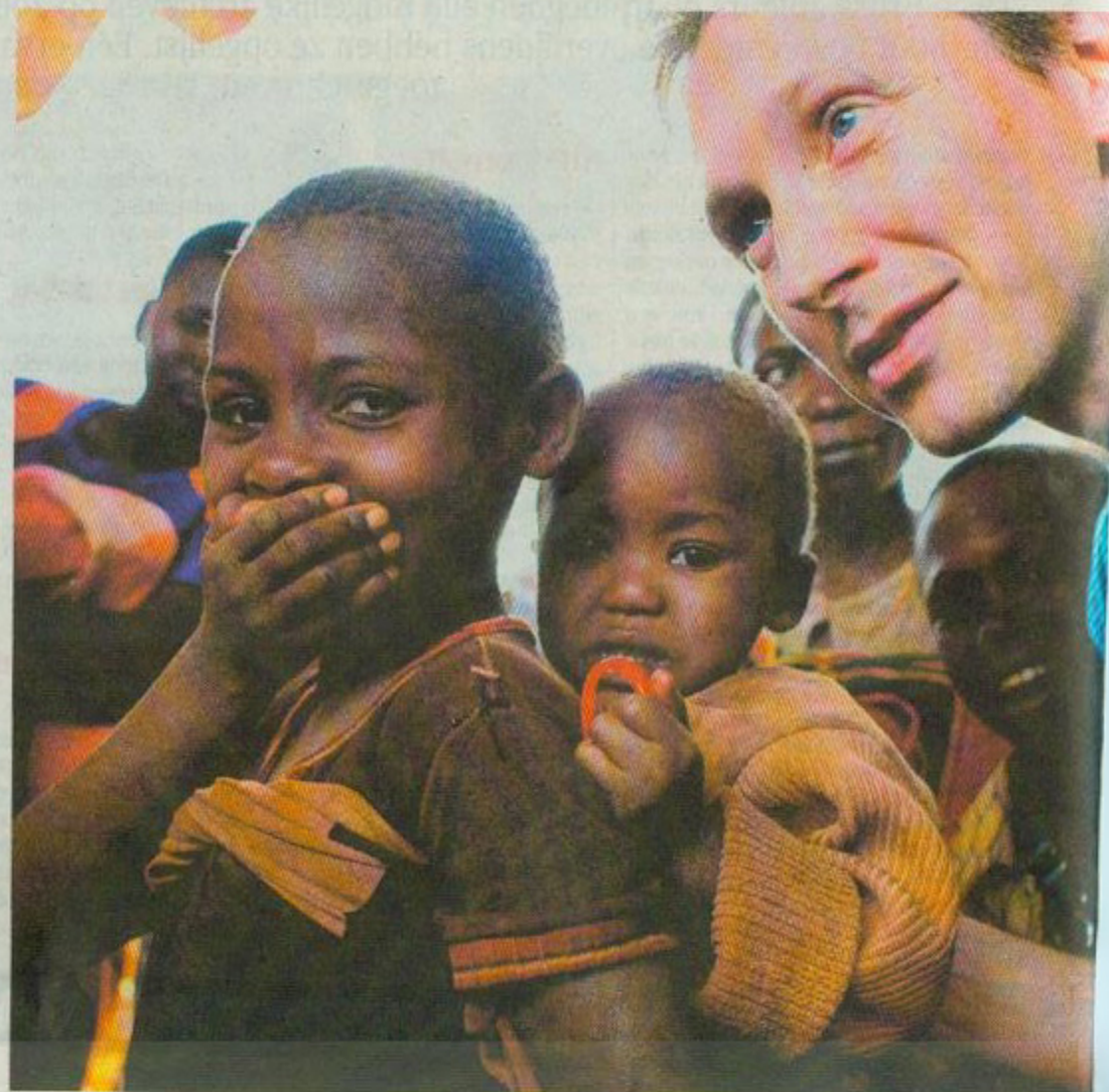
Van onze medewerkster Jelle Van Riet in Burundi

Kan men niet wat sneller filmen en fotograferen? Ik wil straks niet weer drie keer eenzelfde huilende kind moeten meten totdat iedereen het juiste plaatje heeft

Helmut Lotti

In het hotel in Gitega komen welgeteld drie miezerige stralen uit de kraan. Helmut, die een groot aantal nachten per jaar in vijfsterrenhotels doorbrengt, zeurt niet

Helmut Lotti: ‘Met 34 euro kun je in Burundi een kinderleven redden.’ © Foto's Nicole Andrea

België, treedt hem bij. Een ernstig ondervoed kind moet zes à acht weken drie porties Plumpy’Nut per dag krijgen. Dit is een speciale therapeutische pasta op basis van pin-da’s, waarin onder meer ijzer, calcium, zink, jodium en allerhande vitamines zitten. De hele kuur kost 34 euro. Helmut wil dit verhaal graag geloven – ‘wielrenners koersen ook op van die vloeibare voeding’ – maar vraagt toch of hij die Plumpy’Nut eens van dichtbij kan zien. Het is zijn truc om het meisje en de andere ondervoede kinderen die deze ochtend in het gezondheidscentrum van Mutaho zijn ontdekt, al direct Plumpy’Nut te helpen. In principe moeten zij hiervoor naar een districtsziekenhuis, want de taak van het centrum bestaat er vooral in ondervoeding op te sporen en, lie-

ver nog, te voorkomen. Een centrum als dat van Mutaho is immers niets anders dan het Burundese equivalent van Kind en Gezin. Kinderen worden er gemeten en gewogen, zij die volgens hun leeftijd niet voldoende zijn ontwikkeld worden naar een ziekenhuis doorverwezen en moeders krijgen er advies over voeding, vaccinaties en verzorging. Nadat enkele kinderen Plumpy’Nut hebben geproefd – de ene vindt het al lekkerder dan de andere – wordt een Unicef-clipje opgenomen: Helmut staat voor een grote groep kinderen en vertelt in de camera dat we voor 34 euro een kinderleven kunnen redden. Hij gelooft wat hij predikt. Maar in de jeep die ons naar de volgende bestemming brengt, een hiv-preventiecentrum, zucht hij. ‘Kan men niet wat sneller filmen en fotograferen? Ik wil straks niet weer

drie keer eenzelfde huilende kind moeten meten totdat iedereen het juiste plaatje heeft.’ Willemot sust: ‘Mijn kinderen zetten ook hun klep open toen ze werden gewogen en gemeten, Helmut. Daar raken ze wel overheen.’ Het argument blijkt afdoend, want Helmut begint te genieten van het rood-groene landschap. De bergen zijn prachtig, maar heel wat huisjes liggen er verlaten bij. De ramen zijn nog dichtgemaakt, stille herinneringen aan de burgeroorlog die tot 2005 in Burundi heeft gewoed. Zou je hier ook een vergunning nodig hebben om te bouwen, vraagt Helmut zich af. Hoewel de hele Unicef-missie onder politie-escorte gebeurt en de jeeps nergens onverwachts halt mogen houden (in Burundi gelden ondanks het huidige staakt-het-vuren nog steeds veiligheidsfases 3 en 4

van de VN, wat zoveel betekent als ‘heel gevaarlijk’), mogen de Unicef-ambassadeur en zijn gevolg toch even een lokale markt bezoeken. Omdat enkele journalisten willen weten hoe duur het leven is voor de gemiddelde Burundees, krijgt Helmut opdracht de prijs van een kilogram rijst te achterhalen. Aan de rand van de markt houden politieagenten in blauw uniform hun geweer in de aanslag. Toch is het niet hun aanwezigheid die Helmut kren-gelig maakt. Hij vindt het ongehoord om met zo’n groot vertoon van camera’s de markt te bestormen, mensen naar de prijs van rijst en bananen te vragen en vervolgens niks te kopen. Niemand heeft Burundees geld op zak. In het hotel in Gitega komen welgeteld drie miezerige stralen uit de kraan. Helmut, die een groot aantal nachten per jaar in vijfsterrenhotels doorbrengt, zeurt niet. Hij kan anders wel een douche gebruiken. Hij stinkt naar de muggenmelk die hij de hele dag door smeert, ervan overtuigd dat alle malariamuggen van Burundi het op hem gemunt hebben. Een vers Unicef-shirt moet volstaan’, zegt hij de volgende ochtend. Het is net over zeven uur als de colonne jeeps en het politie-escorte zich weer op gang trekken. Op straat valt al een gigantische bedrijvigheid te noteren. Alle Burundezers lijken onderweg naar ergens.

Jelle over Helmut: ‘Hij wil zo graag iets tastbaars doen.’

Helmut gegrepen door het ritme: ‘Ik heb nog hoop voor Afrika.’

heeft gekost, 850.000 mensen heeft verworden duizenden anderen op de vlucht heeft doen slaan, en hij vertelt erover alsof hij er persoonlijk bij was. Hij overdrijft dus, maar feit is dat het in het vliegtuig gelezen Unicef-rapport over Burundi, opgesteld in een vakjargon van cijfers en afkortingen, hem eerder heeft verward dan verhelderd. Gelukkig kent Willemot na ruim tien jaar samenwerking zijn ambassadeur een beetje. Hij heeft voor Helmut de krijtlijnen op één enkel vel gebundeld: de belangrijkste cijfers, de prioritaire doelstellingen van Unicef, de kern van hun nieuwe campagne. Hier staat dat Unicef in zijn strijd tegen kindersterfte dit jaar op ondervoeding focust, waarbij het ambitieuze doel van Unicef België erin bestaat om tegen 2010 vier miljoen baby’s te redden. ‘Dat kan’, be-

nadrukt Willemot. ‘Zwaar ondervoede kinderen kunnen worden geholpen met Plumpy’Nut, besmette kinderen en zwangere vrouwen met aidsremmers. Maar belangrijker nog is dat veel kindersterfte kan worden voorkomen door borstvoeding, vaccinaties, geïmpregneerde muskietennetten en vitamine A-supplementen, allemaal simpele maatregelen die nauwelijks wat kosten.’ Helmut heeft zich nodeloos druk gemaakt. De reis is kort maar heel intens. Alleen al het ochtendlijke bezoek aan het districtsziekenhuis van Gitega levert tal van verhalen op. Zo ontmoet hij er Mfatirimana, een meisje van zes dat er is opgenomen onder begeleiding van haar oudere zus. Beide ouders zijn gestorven. Zo zwaar ondervoed is ze, dat ze nauwelijks rechtop kan zitten en

apathisch voor zich uit staart. Wanneer Helmut naast haar op het bed plaatsneemt en haar teder aait, legt ze gewillig haar veel te zware hoofd tegen zijn schouder. Waar is de fotografe die vandaag een coverfoto voor *Cinéma* uit de wacht moet zien te slepen? Al de hele ochtend jaagt ze op dat ene beeld dat het Waalse blad haar heeft gevraagd: Helmut in close-up met een kind. Net nu is ze niet in de buurt. Er is helemaal niemand in de buurt. Misschien dat daarom Mfatirimana zich zo gedwee overgeeft aan de strelende hand. Tijdens de twee en een half uur durende rit van Gitega naar Bujumbura geeft Helmut op de achterbank van een jeep de gevreesde interviews. Achteraf klinkt hij opgelucht. ‘Het ging wel. Trouwens, wat kan ik meer doen voor Unicef dan getuigen

Helmut kent zijn ambassadeurstaak en acht die ook zinvol, maar af en toe moet hij zichzelf daarvan opnieuw overtuigen

Jelle Van Riet

Mfatirimana, een meisje van zes, is zo zwaar ondervoed dat ze nauwelijks rechtop kan zitten en apathisch voor zich uit staart. Wanneer Helmut naast haar op het bed plaatsneemt en haar lieflijk aait, legt ze gewillig haar veel te zware hoofdje tegen zijn schouder

van wat ik hier heb gezien? Als ik er met mijn bekende hoofd voor zorg dat Burundi media-aandacht krijgt en mensen daardoor geprikkeld raken om geld te storten, heb ik mijn plicht als ambassadeur vervuld, nietwaar?’ Hij kent zijn ambassadeurstaak en acht die ook zinvol, maar af en toe moet hij zichzelf daarvan opnieuw overtuigen. Na een korte visite aan de Belgische ambassade in Bujumbura, waar Helmut de secretaresse de dag van haar leven bezorgt door met haar op de foto te gaan en haar een handtekening te geven, doen we het centrum Birashoboka aan. Het is een door Unicef ondersteund opvanghuis voor straatkinderen, onder wie ook ex-kindsoldaten, opgericht en geleid door de Duitse Verena Stamm. Helmut wordt er ontvangen als een koning. Er zijn wild dansende en krachtig op hun instrument slaande tamboerijnspeelers die hem een voor een en met veel egards komen groeten. Er zijn acrobaten die ingewikkelde torens en salto’s voor hem maken en door brandende hoepels duiken. Er is een slangenjongen die zich in alle mogelijke hoeken dubbelvouwt. Er is een koor dat *Asimbonanga*, een nummer dat Helmut ooit zelf heeft opgenomen, ten beste geeft en er zijn kinderen die een tekening hebben gemaakt ‘pour le excellence monsieur Helmut Lotti’. Helmut feliciteert Stamm. Hij heeft het voor mensen met drive en dat deze mevrouw begeesterd haar tehuis bestuurt, leidt geen twijfel. Breeduit uitleg verschaffend, toont ze Helmut de klas – enkele lange banken voor een klein schoolbord – en de slaapzaal vol stapelbedden waarin men met vier in plaats van twee slaapt. ‘Ik kamp met plaatsgebrek’, zegt ze. ‘Ik stimuleer al mijn jongens om een vak, bijvoorbeeld dat van automonteur of restauranthouder, te leren, zodat ze zelfstandig kunnen overleven, maar niemand wil hier weg.’ Ze lacht. Helmut begrijpt de jongens. Ook hij wil hier niet meer weg, zeker niet nu hij stokken in de hand geduwd krijgt om mee tamboerijn te spelen en enkele onstuimige Afrikaanse dansbewegingen krijgt aangeleerd. ‘Ik heb hoop voor Burundi’, zegt hij ‘s avonds op een laatste drink met lokale Unicef-medewerkers en ambassadeurs. En voor de rest van de wereld. ‘Vier miljoen baby’s redden, dat moet lukken.’

LOOKING FOR THE RIGHT SHOE?

HERRELL

www.agosart.be

Now or Never

15 dagen Sri Lanka & Malediven p.p. C75 korting

6 dagen Beijing p.p. C60 korting

KUONI

voor alle voorwaarden, zie: www.vbkanaties.be

OF GA LANGS IN 1 VAN ONZE 21 REISWINKELS IN VLAANDEREN

ENKEL BOEKBAAR BIZ

VISA

LIVELABE Travel